

SÖKANDE

Maj-Britt och Per Larsson, Hätteboda Vildmarksamping, 360 13 URSHULT

SAKEN

Ansökan om tillstånd för vattenverksamhet på Hätteboda Vildmarksamping i Tingsryds kommun

DOMSLUT

Tillstånd m.m.

Miljödomstolen förklarar dels en damm i anslutning till receptionen, dels en damm i anslutning till Plönsa Göl, dels en damm i anslutning till "Grottan" och dels dike mellan Plönsa Göl och Gårdsjön på fastigheten Hätteboda 1:74 i Tingsryds kommun vara av laga beskaffenhet, samt lämnar Per och Maj-Britt Larsson tillstånd att anlägga två kanaler med tillhörande dammar på nämnda fastighet.

Villkor

1. Verksamheten skall bedrivas i huvudsaklig överensstämmelse med vad som angivits i ansökningshandlingarna samt vad sökanden i övrigt har uppgett och åtagit sig i målet.
2. Mindre ändringar av verksamheten får genomföras efter godkännande av Länsstyrelsen. Som förutsättning för ett sådant godkännande skall gälla att ändringen inte kan befaras medföra ökad störning för omgivningen.
3. Verksamheten skall bedrivas så att grumlande arbeten i möjligaste mån begränsas.
4. Arbete i vattenområde skall ske i enlighet med vad Länsstyrelsen föreskriver.

5. Tillgängligheten till området skall säkerställas genom att passager över kanalerna anordnas. Utformningen av passagerna skall ske i samråd med Länsstyrelsen.
6. Kontrollprogram av arbetena skall tas fram i samråd med Länsstyrelsen.

Godkännande av miljökonsekvensbeskrivningen

Miljödomstolen godkänner den i målet redovisade miljökonsekvensbeskrivningen.

Arbetstid

De i denna dom medgivna arbetena skall, vid risk att tillståndet annars förfaller, vara fullbordade inom fem (5) år från det domen vunnit laga kraft.

Oförutsedda skador

Anspråk enligt 24 kap 12 § miljöbalken på grund av oförutsedd skada skall, för att få tas upp till prövning, anmälas till miljödomstolen inom fem (5) år från utgången av ovan fastställda arbetstid.

ANSÖKAN

Maj-Britt och Per Larsson, sökandena, har yrkat att miljödomstolen lämnar tillstånd till vattenverksamhet till dels en damm i anslutning till receptionen, dels en damm i anslutning till Plönsa Göl, dels en damm i anslutning till "Grottan" och dels rensning av befintligt dike mellan Plönsa Göl och Gårdsjön. Vidare ansöker sökandena om tillstånd att anlägga två kanaler med tillhörande dammar. Allt inom fastigheten Hätteboda 1:74 i Tingsryds kommun.

Sökanden har till närmare utveckling av sin talan uppgivit bland annat följande.

Orientering

Hätteboda Vildmarkscamping har varit i drift ca 10 år. Byggnadsnämnden i Tingsryds kommun gav 1995 bygglov och strandskyddsdispens till vildmarkscampingen, som därmed blev Sveriges första eco-camping. Verksamheten har från början planerats för en friluftstillvaro för besökarna integrerade i terrängen i området utan tillgång till el och moderna bekvämligheter. Campingverksamheten har utvecklats positivt och under åren har byggnadslov och strandskyddsdispenser givits för utvidgning av campingplatser och särskilda anordningar.

Fastigheten Hätteboda 1:74, utgörs av en jord- och skogsbruksfastighet, där inägorna för närvarande är utarrenderade och skogsbruket är dominerande. I en del av fastighetens södra område bedrivs "Hätteboda Vildmarkscamping". Campingverksamheten på området är underställd fastighetens huvudnäring, som är skogsbruket.

Vildmarkscampingen håller normalt öppet från 1 maj till 30 september. Besöksfrekvensen under de senaste åren har varit upp till 10 000 gästnätter per säsong. I medeltal stannar en besökare ca 5 dygn. Övernattningen fördelas mellan 60 % i tält, 20 % i husvagnar och 20 % i husbilar.

Omgivningen

Hätteboda vildmarkscamping ligger i ett för södra Sverige mycket glesbefolkat område. Campingområdet begränsas i söder och öster av sjöarna Gårdsjön (Övre Ara-

sjön) och Arasjön. Begränsningen i norr utgörs av Plunsagölen, myrmark, skogs-
mark och vägen mellan Hätteboda och Bredalund.

I angränsande fastigheter till vildmarkscampingen bedrivs skogsbruk med i huvud-
sak skogstypen blåbärsgranskog eller i anslutning till Plunsagölen utgörs av myr-
mark och sumpskog. Endast på Arasjöns södra strandområde finns ett par bostads-
fastigheter som är synbara från campingområdet. I övriga väderstreck finns inte
bostadshus som syns från campingområdet och torde därmed inte vara berörda av
verksamheten ur den synpunkten.

Vattenrecipienten

Vattenrecipienten för campingverksamheten utgörs av båda sjöarna Gårdsjön (Övre
Arasjön) och Arasjön. Sjöarna kan betraktas som oligotrofa brunvattensjöar, med
svagt försurat vatten med relativt låga närsaltshalter. Analysresultat från sjöinven-
teringarna 1971-1993 har redovisats i naturvärdesbeskrivningen. Provtagningen från
1993 visar förhöjt pH-värde samt förhöjda halter av alkalinitet och kalcium i förhål-
lande till tidigare år, vilket torde vara resultatet av genomförd kalkning. Det är inte
sannolikt att sjövattnens karaktärer har förändrats i någon dramatisk riktning under
de senaste åren

Vattennivåer

Gårdsjöns-Arasjöns höjdnivå anges enligt befintlig topografisk karta till 142,6 m.
Det är en höjduppgift som sträcker sig tillbaka till den 29 maj 1941. Sjöarnas utlopp
åt väster har en utfallshöjd på 142,5 (dikesbotten) tagen strax intill vägbron vid
landsvägen mellan Urshult och Hunnamåla. På grund av igenväxning vid utloppet
och den ökande sommarnederbörden har vi referenser för en somarmedelhöjd på
2000-talet till 142,85 m med högsta nivå sommaren 2007 på 143,15 m. Vid torr-
sommrar som t ex 1996, har vi referenspunkt som visat en lägsta nivå för vattenytan
på 142,30 m.

Mark- och vegetation

Sammanfattningsvis kan ur inventeringen nämnas att "Vegetationen är typisk för brukad barrskog av olika åldrar (0-90 år). Blåbärsgranskog med ibland ganska stort tallinslag dominerar, i en del områden finns påtagligt inslag av kruståtel. Även en del ljung och lingon finns, men dominerar sällan. Skogen växer antingen på småkuperad moränmark med ganska grov morän eller på torvmark. Generellt är området artfattigt.

Planförhållande

Enligt Tingsryds kommuns översiktsplan från 1991 är området avsett för jord- och skogsbruk med värde för turism och friluftsliv.

Skyddsintressen

Varken enligt 1995 genomförd naturvärdesbeskrivning av det befintliga campingområdet eller under 2006 utförd florainventering av det planerade utvidgade campingområdet av Skogsstyrelsen har särskilda skyddsintressen inte kunnat identifieras. I upprättad skogsbruksplan för fastigheten under 2006 av Skogsstyrelsen finns två tjärdalar beskrivna inom planerat campingområde.

Nationella, regionala och lokala miljömål

Ett flertal nationella och regionala miljömål är tillämpbara på vildmarkscampingens verksamhet som begränsad klimatpåverkan, frisk luft, bara naturlig försurning, giftfri miljö, skyddande ozonskikt, ingen övergödning, levande sjöar och vattendrag, myllrande våtmarker och levande skogar. Vildmarkscampingen kan betraktas bidra positivt till samtliga dessa miljömål.

Utförda och planerade åtgärder

Dammen vid receptionen

Dammen vid receptionen gjordes 1996. Proppen till Gårdsjön (Övre Arasjön) togs inte bort förrän vattennivån i dammen och sjön var lika för att inte fördärva fundamentet till vägbron. Vattnet fylldes på genom hävertverkan med slangar och tog ca 14 dagar tills nivån i dammen var lika med sjönivån. En begränsad utvidgning av

dammen som en liksidig triangel med sidan ca 20 m planeras vid tillstånd för verksamheten. Området har rödstreckats i planritningen, sid 2 i aktbil.5. Längden är ca 35 m och största bredden ca 30 m. Nivån på botten ligger på ca 141,5 m.ö.h. och ytan är ca 740 m².

Dammen vid "Grottan"

Dammen vid grottan gjordes 1998. Där öppnades utloppspropparna först när dammen var färdiggrävd. Längden är ca 40 m och största bredden ca 20 m. Nivån på botten ligger på ca 142,1 m.ö.h. och ytan är ca 630 m².

Dammen vid Plunsa Göl

Dammen vid Plunsagölen gjordes 2003. Där avlägsnades barriären när den var färdiggrävd. Längden är ca 40 m och största bredden ca 10 m. Nivån på botten ligger på ca 142,2 m.ö.h. och ytan är ca 370 m².

Kanalen/diket mellan Plunsa Göl och Gårdsjön

Längden är ca 293 m med två mindre dammutvidgningar dels vid P42 och dels vid P87, sid 2 i aktbil.5. Bredden av kanalen/diket uppgår vid Gölen till ca 1,5 m och vid utloppet till ca 4 m. Nivån på botten ligger mellan 141,2 och 142,0 m.ö.h.

Kanal/dikesrensningen mellan Plunsagölen och Gårdsjön gjordes 2003.

Vintern 2003 kom en plötslig stark kyla under några dagar och vi bestämde att nu kan det ske när materialet är fast och fruset. Isen var 45 cm tjock. Vi följde befintligt dike. En barriär byggdes vid utloppet till Gårdsjön av material från området vid Plunsagölen mellan sektionerna P42 och P61, sid 4 i aktbil.5. Efter rensningen avlägsnades barriären.

Enligt bilden från 1909 års karta framgår tidigare sträckning av utloppet från Plunsa Göl. För förtydligande har nuvarande sträckning av diket lagts in i ritningen som transparent kopia över 1909 års karta. Av ritningen framgår att nuvarande utloppsdike från Plunsa Göl överensstämmer med det tidigare utloppet. Bredden på gung-

flyet i laggen rensades upp med en variation på 2-4 meter. Enligt 1909 års karta var bredden betydligt större.

Planerade arbeten

Kanalen med dammutvidgningar mellan Svartevik och Plunsagölen framgår av längdsektion och tvärsnitt i punkterna M475 och M101, sid 4 och 6 i aktbil.5. Totala längden av kanalen uppgår till ca 576 m. En typsektion över kanalutförandet samt uppläggning av schaktmassor redovisas på sid 5 i aktbil.5

Kanalen med dammutvidgningar mellan Arasjön och Gäddeviken framgår av längdsektion och tvärsnitt i punkterna V73 och V366 på de följande sidorna. Totala längden av kanalen uppgår till ca 484 m, sid 2, 4 och 6 i aktbil.5.

Grävningarna kommer att utföras först på motsvarande sätt som tidigare grävarbeten och utloppen till Arasjön respektive Plunsagölen blockeras. Vattnet kommer därefter att släppas på när arbetet är slutfört för att minska uppgrumlingen. Utefter lederna kommer små kanotlandningsplatser att göras där så finns lämpligt.

Sakägare

Sökandena har uppgivit ägare till följande fastigheter som sakägare. Aramo 1:54 och 1:63, Drakamåla 1:19, Hätteboda 1:36, 1:46, 1:48, 1:50, 1:52 och 1:75 och Karlslund 1:7.

Störningsbegränsande åtgärder

Dammen och diket från Plunsagölen

Det igenväxande diket i ägo gränsen från Plunsagölen till Gårdsjön förhindrade en naturlig avrinning till sjön. Vattenståndet i Plunsagölen varierade därmed med nederbörden och årstiderna och dräneringen av skogsmarken uppströms gölen hindrades i upptagna skogsdiken. Rensning av utflödet från Plunsagölen var således nödvändig ur skogsbrukssynpunkt för dräneringen uppströms och att dämpa stressen för granbestånden. Dikesrensningen utfördes 2003 och i det sammanhanget utfördes utgrävningen av dammen intill Plunsagölen som en upptagsplats för kanoter för att

detta skulle ske på fastmark och inte på den känsligare stranden vid gölen, som skulle bli söndertrampad. Av störningsbegränsande karaktär kan också anges den utspridning av massorna som har skett från utgrävningen av diket och dammen. Massorna har spridits ut på fastmarken längs dikesfåran och vid dammen samt som utjämning på fastmarksuddarna vid dikesmynningen. Uppläggningsytorna på fastmarken förhindrar att massorna vid tjällossning återförs till diket och grumlar upp vattnet.

Dammen vid receptionen

Buskagen mellan dammen vid receptionen och sjön har behållits för att avskärma dammen med båtplatser och bastun från sjösidan. Aktiviteter vid dammen är därigenom avskärmade och vegetationen bildar en naturlig störningsbegränsning för buller från dammen ut över sjön. Schaktmassorna från dammutgrävningen 1996 har placerats ut som markutjämning för tältplatser och grillplatser. Störningen av vegetationen i området har därmed blivit mycket begränsad och på uppläggningsytorna har snabbt den naturliga vegetationen etablerat sig genom invandring och frösådd.

Dammen vid Grottan

För att anlägga skogsbilvägar i området fortsattes i slutet på 1990-talet med uttag från en gammal grustäkt i slutningen sydväst om höjden vid Krösonanäs. Det vattenområde som fanns intill grustäkten bildade en lagun som en naturlig badplats med sand- och grusrester från den gamla grustäkten. Lagunen utvidgades och fördjupades något, men karaktären för vattenområdet behölls med bl. a. de små trädbevuxna öarna som finns i vattenområdets södra del. Ingreppet måste betraktas som en begränsad störning i det befintliga vattenområdet. Schaktmassorna från dammutgrävningen har spridits på vägen till Grottanområdet och Örnudden samt i anslutning till den tidigare grustäkten.

Planerade åtgärder

Det planerade utvidgade campingområdet med flera mindre campingplatser, betecknade Cp, underbilaga 1 till ansökan, kommer enligt uppgift att ges samma karaktär som de befintliga campingplatserna, dvs de skall anläggas så att de väl integreras i den befintliga naturen. I anslutning till campingplatserna kompletteras också

med skogsbilvägar, grillplatser, bryggor, torrtoaletter, vattenpump, duschmöjlighet, jordkällare, servicehus och en bastu vid en av dammarna.

Kanalerna grävs, som tidigare nämnts, i låglandsområdena som före sjösänkningarna har varit vattenområden. Kanalernas medeldjup planeras till ca 1 m. Marken i kanalsträckningarna utgörs huvudsakligen av torvmark. Grävningarna planeras ske ner till fastmarken eller nästintill fastmarken, dock med ett djup av minst 1 m. Polygonpunkterna för kanalsträckningarna framgår av karta i underbilaga 9 i ansökan samt nuvarande markprofil, sjöns vattenyta och djup till fastmarken för respektive kanals polygonpunkter enligt profildiagram i underbilaga 10 till ansökan. Bron över kanalen vid infartsvägen planeras utföras med färist som en avskärmning för får, som periodiskt kan beta inom området för att hålla tillbaka slytillväxten inom området.

Miljökonsekvensbeskrivning

Sökandena sammanfattar den i ansökan redovisade miljökonsekvensbedömningen enligt följande. Vildmarkscampingen har efter tio års drift etablerats och visar ökad efterfrågan. Med syftet att behålla karaktären av campingplatser integrerade i naturen, behövs flera mindre platser utspridda i området. Slitaget och påverkan av befintlig verksamhet är minimalt. Utförda grävningsarbeten har inte negativt inverkat på allmän och enskild rätt. Uppläggningsmassor har spridits och fördelats väl i terrängen. Befintlig vegetation har etablerats på uppläggningsplatserna, så att dessa endast med kännedom kan identifieras som massuppläggningsplatser.

Utvidgningen av campingområdet enligt bilagda planer kan förväntas ske med motsvarande små ingrepp i naturen. Planerad upptagning av kanaler och dammar bedöms inte medföra några påtagligt negativa konsekvenser. Tvärtom finns många positiva konsekvenser med projektet som förbättrad hydrologi för skogsbruket, en förlängd strandzon, gynnsamma områden för sjöfågel och ytterligare möjligheter till naturupplevelser för tätortsmänniskor.

YTTRANDEN

Fiskeriverket har ur allmän fiskesynpunkt inga erinringar mot den aktuella ansökan. Fiskeriverket ser det dock som angeläget att planerade arbeten, samt verksamheten vid campingen, inte sker på sådant sätt att vattenkvaliteten i vattensystemet påverkas negativt. Grumlande arbeten i vatten bör minimeras genom lämpliga skyddsåtgärder. Arbeten som kan medföra grumlingar mm, bör helst undvikas helt i samband med fiskbeståndens lekperioder.

Länsstyrelsen i Kronobergs län tillstyrker att domstolen ger tillstånd till vattenverksamheter inom Hätteboda 1:74 enligt ansökan.

Tingsryds kommun kan konstatera att de aktuella åtgärderna på Hätteboda Vildmarkscamping inte är negativa ur allmän synpunkt. Åtgärderna kommer inte negativt att påverka människors möjlighet att besöka och vistas inom det aktuella markområdet. Under förutsättning att planerade kanalbyggnationer kombineras med vägbroar med erforderlig bärighet samt spångar anslutning till befintliga skogsstigar har Tingsryds kommun inget att erinra mot att söka tillstånd för vattenverksamhet beviljas.

Miljö- och byggnämnden i Tingsryds kommun anför i huvudsak följande.

Plan- och miljökontoret bedömer att de verksamheter som planeras i området kan vara tillåtliga men att det är viktigt att det tas hänsyn till det rörliga friluftslivet genom att området görs tillgängligt för andra än de som är campinggäster.

Av den florainventering som är utförd av Skogsstyrelsen över Hätteboda vildmarkscamping framgår att området generellt är artfattigt.

Plan- och miljökontoret bedömer att det är viktigt att massor från grävningarna av kanaler och dammar placeras på ett sätt som gör minsta möjliga miljöpåverkan.

DOMSKÄL

Miljödomstolen har hållit syn samt därefter med stöd av 22 kap. 16 § andra stycket miljöbalken avgjort målet på handlingarna.

Den upprättade miljökonsekvensbeskrivningen uppfyller föreskrifterna i 6 kap miljöbalken och skall därför godkännas.

I det aktuella området har meddelats ett flertal strandskyddsdispenser till förmån för campingverksamheten. Miljödomstolen finner att inte heller de i målet aktuella åtgärderna strider mot strandskyddets syfte.

Miljödomstolen anser att det inte finns något hinder mot att lagligförklara de utförda anläggningarna i deras befintliga skick. Det föreligger inte heller något hinder med hänsyn till miljöbalkens tillåtlighetsregler att bevilja sökt tillstånd till att anlägga och i framtiden bibehålla kanaler med tillhörande dammar. Ansökan skall därför bifallas. Villkor för tillståndet bör föreskrivas i enlighet med vad som redovisas i domslutet. Arbetstid och att tiden för anmälan av oförutsedd skada bör skäligt bestämmas till 5 år.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga

Överklagande senast den 27 mars 2008.

Klas Bergenstråhle

Roger Ödmark

I domstolens avgörande har deltagit rådmannen Klas Bergenstråhle och miljørådet Roger Ödmark och de sakkunniga ledamöterna Anders Kårfeldt och Bo Selmer.